

Ο διάβολος και το προπατορικό αμάρτημα (Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου)

[Ορθοδοξία](#) / [Πατερική Θεολογία](#)

[Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος](#)

«Ο δε όφης ην φρονιμώτατος των θηρίων πάντων των επί της γης, ων εποίησε Κύριος ο Θεός. Και είπεν ο όφης τη γυναικί· τί ότι είπεν ο Θεός, ου μη φάγητε από παντός ξύλου του παραδείσου;». (Το φίδι πάλι ήταν από τα πιο έ-ξυπνα θηρία πάνω στη γη από αυτά που έπλασε ο Θεός. Και είπε το φίδι στη γυναίκα. Γιατί σας είπε ο Θεός να μη φάτε από όλα τα δένδρα που βρίσκονται στον Παράδεισο;) (Γεν. 3,1).

Πρόσεξε τη συκοφαντία και την ύπουλη επινόηση του πονηρού δαίμονα. Επειδή, λοιπόν, είδε τον άνθρωπο, που δημιουργήθηκε, να βρίσκεται σε πάρα πολύ μεγάλη τιμή και να μην έχει σχεδόν τίποτε κατώτερο από τους αγγέλους, καθώς είπε ο μακάριος Δαυΐδ· «τον έκανες λίγο πιο κάτω από τους αγγέλους»(Ψαλμ. 8,6) και αυτό το λίγο το έφερε η αμαρτία της παρακοής, διότι αυτό το είπε ο προφήτης μετά την παρακοή. Επειδή, λοιπόν, ο άρχοντας του κα-κού, ο διάβολος έβλεπε να βρίσκεται πάνω στη γη ο επί-γειος άγγελος και έλειωνε από το φθόνο του, επειδή αυ-τός, ενώ ανήκε στις ουράνιες δυνάμεις, ρίχθηκε κάτω από το ύψος του

αξιωματός του από την πονηρή του θέληση και από την υπερβολική του κακία, χρησιμοποιεί μεγάλη πανουργία για να στερήσει από τον άνθρωπο την ευμένεια του Θεού. Και αφού τον κάνει αχάριστο, να τον απογυμνώσει από τα τόσο μεγάλα αγαθά, που του δόθηκαν εξ αιτίας της φιλανθρωπίας του Θεού. Και τί κάνει;

Αφού διαπίστωσε ότι το θηρίο αυτό, το φίδι, ως προς τη φρόνηση είναι ανώτερο από τα άλλα θηρία, καθώς βε-βαίωσε και ο μακάριος Μωυσής λέγοντας: «Το φίδι πάλι ήταν από τα πιο έ-ξυπνα θηρία πάνω στη γη από αυτά που έπλασε ο Θεός», με αυτό το θηρίο, που το χρησιμοποίησε σαν κάποιο όργανο και με την ομιλία, παρασύ-ρει στη δική του απάτη, το πιο αδύνατο σκεύος, δηλαδή, τη γυναίκα»[\[1\]](#).

«Αφού, λοιπόν, χρησιμοποίησε αυτό το άλογο ζώο για την κατασκευή της σκευωρίας, με αυτό συζητεί με τη γυ-ναίκα και λέει: “Είπε, δηλαδή, πράγματι ο Θεός να μη φάτε από όλα τα δένδρα του Παραδείσου;”.

Παρατηρήστε εδώ το μέγεθος και τη λεπτότητα του κακουργήματος. Εκείνο, που δεν είπε ο Θεός, το φέρνει στη συζήτηση σε μορφή συμβουλής και ερωτήσεως και σαν να αναλαμβάνει την προστασία τους· αυτήν ακριβώς τη σημασία έχουν τα λόγια, “Είπε πράγματι Θεός να μη φάτε από όλα τα δένδρα του Παραδείσου”; Είναι σαν να λέει ο πονηρός αυτός δαίμονας· “για ποιό λόγο σας στέ-ρησε τόσο μεγάλη απόλαυση; γιατί δεν επιτρέπει να συμ-μετέχετε σε όλα τα αγαθά του Παραδείσου, αλλά σας χά-ρισε, βέβαια, την απόλαυση της θέας, δεν αφήνει όμως να μετέχετε στα αγαθά και να απολαύσετε μεγαλύτερη ευχαρίστηση; Είπε πράγματι, ο Θεός;”

Γιατί, το λέει, αυτό; Ποιό το κέρδος της παραμονής μέ-σα στον Παράδεισο, όταν

δεν επιτρέπεται να απολαμβάνει κάποιος τα αγαθά, που βρίσκονται μέσα σ' αυτόν, αλλ' από αυτό προ παντός να αισθάνεται μεγαλύτερη θλίψη, ό-ταν, δηλαδή, υπάρχει η θέα, δεν επιτρέπεται, όμως, η απόλαυση, που πραγματοποιείται με την γεύση του καρπού;

Είδες πώς με τα λόγια του ρίχνει το δηλητήριό του, όπως γίνεται με το δόλωμα;

Έπρεπε από την προσπάθεια αυτή η γυναίκα να καταλάβει το μέγεθος της τρέλας και ότι σκόπιμα λέει ανύ-παρκτα πράγματα και ότι φαίνεται δήθεν σαν κηδεμόνας, για να μάθει έτσι τις εντολές, που τους έδωσε ο Θεός και να τους παρασύρει στην παράβαση»[\[2\]](#).

«Άλλ' ας ακούσουμε τί απαντά η γυναίκα στο φίδι. Ό-ταν εκείνος είπε· «Γιατί σας είπε ο Θεός να μη φάτε από όλα τα δένδρα του Παραδείσου», η γυναίκα απαντά στο φί-δι: «Από όλα τα δένδρα του παραδείσου μπορούμε να φάμε· από δε τον καρπό του δένδρου που είναι στη μέση του παραδείσου, είπε ο Θεός, δεν θα φάτε, ούτε να το αγγίξετε, για να μη πεθάνετε».

Είδες το κακούργημα; Είπε το ανύπαρκτο για να μάθει την πραγματικότητα, αφού την παρακίνησε στη συζήτηση. Διότι στο εξής η γυναίκα, επειδή φαινόταν ότι της συμπεριφέρεται φιλικά, αφού ξεθάρρεψε, αποκαλύπτει ολό-κληρη την εντολή. Τα λέει όλα με ακρίβεια. Και με όσα απάντησε στερεί τον εαυτό της από κάθε δικαιολογία.

Και τί θα μπορούσες να πεις, ω γυναίκα! Είπε ο Θεός «να μη φάτε από όλα τα

δένδρα του παραδείσου». Εσύ έ-πρεπε να αποστραφείς το φίδι, επειδή είπε τα αντίθετα και να του απαντήσεις· «Φύγε μακριά, εσύ είσαι απατεώνας. Δεν γνωρίζεις ούτε τη δύναμη της εντολής, που μας έχει δοθεί, ούτε το μέγεθος της απολαύσεως, ούτε την αφθονία της προσφοράς. Εσύ είπες ότι ο Θεός έδωσε εντολή να μη δοκιμάσουμε από τους καρπούς κανενός δένδρου, ο Κύριος όμως και Θεός, από τη μεγάλη του αγαθότητα, αφού μας επέτρεψε την απόλαυση και την εξουσία, διέταξε ν' απέχουμε μόνον από ένα δένδρο. Και αυτό το έκανε από την πολλή του φροντίδα για μας, ώστε να μην κυριευθούμε από το θάνατο με τη συμμετοχή μας».

Έπρεπε, εάν, βέβαια, η γυναίκα ήταν ευγνώμων, αφού έλεγε αυτά τα λόγια στο διάβολο, να τον αποστραφεί μια για πάντα και ούτε πια να συζητήσει, ούτε να ακούσει κάτι από τα δικά του λόγια.

Αλλ' αφού αποκάλυψε την εντολή και αφού είπε όσα τους είχε πει ο Θεός, δέχεται από το διάβολο μία άλλη συμβουλή καταστρεπτική και θανάσιμη. Όταν είπε η γυ-ναίκα, ότι «Από κάθε δένδρο του παραδείσου μπορούμε να φάμε, από τον καρπό του δένδρου, όμως, που βρίσκεται στη μέση του παραδείσου να μη φάμε από αυτό, ούτε να το αγγίξουμε, για να μην πεθάνουμε», πάλι ο εχθρός της σωτηρίας μας συμβουλεύει αντίθετα προς τον Κύριο. Διότι, όταν ο φιλόανθρωπος Θεός, από το μεγάλο του εν-διαφέρον, απαγόρευσε την μετάληψη, για να μη γίνουν θνητοί από την παρακοή, αυτός λέει στη γυναίκα· «Δεν θα πεθάνετε καθόλου». Ποιά συγγνώμη μπορεί να ζητήσει κάποιος για τη γυναίκα, που ανέχθηκε να ακούει με προ-σοχή εκείνον που έλεγε τόσα τολμηρά λόγια; Διότι όταν είπε ο Θεός «να μην αγγίξετε για να μην πεθάνετε», αυτός λέει δεν θα πεθάνετε καθόλου.

Έπειτα, επειδή δεν αρκέσθηκε μόνον να αντιταχθεί στα λόγια του Θεού, συκοφαντεί το Δημιουργό και σαν φθονερό, για να μπορέσει έτσι να φέρει στη μέση την απάτη και αφού ανατρέψει τη γυναίκα, να εκπληρώσει το σκο-πό του.

«Δεν θα πεθάνετε καθόλου», λέει. «Διότι γνωρίζει ο Θεός ότι την ημέρα που θα φάτε από τον καρπό αυτό, θ' ανοιχτούν τα μάτια σας και θα είσθε σαν θεοί, γνωρίζο-ντας το καλό και το κακό». Να ολόκληρο το δόλωμα.

Αφού λοιπόν, γέμισε το ποτήρι με θανατηφόρο φάρ-μακο, το πρόσφερε στη γυναίκα. Εκείνη, πάλι, δεν θέλησε να δει το θανάσιμο περιεχόμενό του. Διότι μπορούσε, εάν βέβαια ήθελε, να το γνωρίζει από την αρχή. Αλλ' αφού άκουσε από αυτόν ότι, γι' αυτό ο Θεός εμπόδισε τη μετάληψη, επειδή γνωρίζει ότι, θα ανοιχθούν τα μάτια σας και θα είσθε σαν θεοί, γνωρίζοντας το καλό και το κακό, αφού υπερηφανεύθηκε με την ελπίδα της ισοθείας, φανταζόταν στο εξής μεγάλα πράγματα για τον εαυτό της.

Τέτοια είναι τα σχέδια του εχθρού. Όταν ανεβάσει κάποιον με την απάτη στο μεγάλο ύψος, τον ρίχνει κατό-πιν ορμητικά στο βαθύ γκρεμό.

Όταν, λοιπόν, φαντάσθηκε την ισοθεία της, έτρεχε για την μετάληψη και στο εξής εκεί κατεύθυνε και το λο-γικό και τη σκέψη της. Και τίποτε άλλο δεν σκεπτόταν πα-ρά, πως θα πιει εντελώς το ποτήρι που της πρόσφερε ο πο-νηρός δαίμονας»[\[3\]](#).

Ίσως, όμως, θα μπορούσε να πει κάποιος· αφού ο διά-βολος που ενήργησε με το φίδι έδωσε τη συμβουλή, γιατί τιμωρήθηκε τόσο πολύ το ζώο αυτό; Και αυτό είναι έργο της αμέτρητης φιλανθρωπίας του Θεού.

Και όπως, ακριβώς, ένας φιλόστοργος πατέρας, όταν τιμωρεί το φονιά του γιου του, καταστρέφει και κάνει πολλά κομμάτια το μαχαίρι και το ξίφος, με το οποίο έκα-νε το φόνο· έτσι και ο πανάγαθος Θεός, επειδή το ζώο αυτό έγινε υπηρέτης στην απάτη του διαβόλου, σαν σε κά-ποιο μαχαίρι, του επιβάλλει μία συνεχή τιμωρία, για να υ-πολογίζουμε με το ορατό και αισθητό αυτό ζώο, σε πόση τιμωρία βρίσκεται και εκείνος. Διότι, εάν το φίδι, που υ-πηρέτησε μόνο σαν όργανο, δέχθηκε τόσο μεγάλη αγανάκτηση, ποιά τιμωρία πρέπει να δεχθεί ο διάβολος; Μάλλον όμως και αυτό μας το δίδαξε ο Χριστός με τα ιερά Ευαγγέλια, μιλώντας σε αυτούς που βρίσκονται αριστερά του: «Πορεύεσθε απ' εμού οι κατηραμένοι εις το πυρ το αιώ-νιον το ητοιμασμένον τω διαβόλφ και τοις αγγέλοις αυτού» (Ματθ. 25,41)[\[4\]](#).

Παραπομπές:

[1]Εις την Γένεσιν, Β' ΕΠΕ 2,410-412

[2]Εις την Γένεσιν, Β' ΕΠΕ 2, 412

[3]Εις την Γένεσιν, ΙΣΤ' ΕΠΕ 2,418-422

[4]Εις την Γένεσιν, ΙΖ' ΕΠΕ 2,470

<https://bit.ly/3tWYLUK>